

KOULUAMPUMISTEN jälki-pyykin yhteydessä julkisuudessa keskusteltiin siitä, missä määrin Nietzschen ja Darwinin ajatukset saattoivat vaikuttaa ampujien motiveihin. Teinipojan ja restonomiopiskelijan tapauksessa lienee kuitenkin melko helppo kuitata tuollaiset yhteydet enintään vakavina väärinymmäryksinä. Kouluampuja vakuuttavampi aikalaiskandidaatti filosofimurhaajaksi löytyykin Puolasta, Krystian Bala -nimisestä henkilöstä, jonka tapausta David Grann käsittelee kirjassaan *The Devin and Sherlock Holmes. Tales of Murder, Madness and Obsession* (Simon & Schuster 2010).

Bala opiskeli filosofiaa ja oli vaikuttanut etenkin Foucault'n, Derridan, Bataillen sekä Rortyn ajatuksista. Identiteetti on muokattavissa ja merkitykset virtaavat, Bala uskoi, ja tällaiset ajatukset tuntuivat viehättävän monia muitakin Itä-Euroopan intellektuelleja muurin murtumisen jälkeen. Bala ei kuitenkaan tullut tunnetuksi filosofisista ajatuksis-

taan, vaan romaanistaan *Amok*, jossa seikkailee Chris-niminen päähenkilö. Tämä romaanikin olisi saattanut jäädä melko tuntemattomaksi kuriositeetiksi, ellei eräs rikostutkija olisi huomannut, että sen kuvailemassa murhassa on kummallisen paljon yhteistä erään oikean ratkaisemattoman murhatapauksen kanssa. Romaanin päähenkilö on eräänlainen sadistinen ja nietzscheläinen yli-ihminen post-moderneilla mausteilla (itse-tietoinen narraatio muine kli-seineen) ja romaani huipentuu kohtaukseen, jossa päähenkilö surmaa tyttöystävänsä. Oikea murhatapaus ei ollut täysin identtinen romaanin kuvailemien tapahtumien kanssa, sillä todellisuudessa murhan uhri oli mies. Balan jäljille ei alun perin johdattanutkaan fiktiota, vaan uhrin puhelin, jonka Bala oli myynyt netissä murhan jälkeen.

Oliko murha sitten käytännöllinen filosofinen argumentti – niin kuin romaanin päähenkilö väittää – jonka tarkoituksena oli osoittaa identiteetin,

evidenssin ja todellisuuden muovailtavuus? Ironista kyllä, murhatutkinnan edetessä paljastui, että kyse oli perinteisestä mustasukkaisuusmurhasta; Bala nimittäin epäili, että murhan uhri tapaili hänen ex-vaimoaan. Kaikki filosofinen höpinä lienee näin ollen vain absurdia jälkikäteisrationalisointia. Murhaoikeudenkäynnin alussa Bala julisti edelleen asennetta, jossa sanojen merkityksillä leikkiminen on tärkeämpää kuin niiden viittauskohde. Tällainen asenne – ja foucault'tainen uskomus ”tekijän kuolemaan” – kuitenkin karisivat oikeudenkäynnin kuluessa. ”Vittu minä olen teoksen kirjoittaja! Tiedän mitä tarkoitin”, kuten Bala totesi Grannin haastattelussa (vapaasti suomennettuna). Vaikka Bala epäilemättä uskoi rortylaisessa hengessä, että vakuuttamisella ei ole mitään yhteyttä empiiriseen todellisuuteen, piti oikeus kuitenkin evidenssiä vakuuttavampana kuin hänen sanojaan. Nyttömin Bala suorittaa 25 vuoden vankilatuomiota – ja työstää toista romaaniaan.